

כי אם בעלה, והיה ספק אצלי אם מותר בעלה לסמכה כדי להביאה אל מטתה, או שצריך לחוש משום אין פתיחת הקבר בלא דם.

ולפום ריהטא אמרתי שיכול לסמכה להוליכה אל מטתה, ואין לחוש על דם, דאוקמי בחזקת טהרה,^(א) ואפילו אם נמצא דם, ספק אם הדם הזה מטמא, כיון שבא בתוך המים, ודרשינן בבשרה עד שיגע בבשרה ועיין בסימן קפ"ח ס"ג,^(ב) ואפילו אם היא טמאה, כתב הרמ"א בסימן קצ"ה סט"ז דבאשה חולה והיא נדה ואין לה מי שישמשנה מותר בכל, וכתב וכן נוהגין,^(ג) וכש"כ בזה שאין לה עדיין סימנים שנתנו חז"ל ביושבת על המשבר מאימתי פתיחת הקבר.^(ד)

ועכ"פ אם בעלה מונע מלסמכה הרי זה בכלל חסיד שוטה כמובא בסוטה כ"א, ובפרט כי יש סכנה לה ולולד להביאה ולהסמיכה אל המטה.

העיבר"י

קידושין, כיון דקיימ"ל וסתות דרבנן א"כ היא ראויה לביאה, וגם אם הוא מונע עצמו מלבעול מחמת איסור דרבנן, מ"מ כיון שבידו לבעול מדאורייתא אין בו משום מחוסר מעשה,^(ה) ואין לחוש להחמיר בחומרות יתירות להשהות את המצוה, ושומר מצוה לא ידע דבר רע, ויהי ביתכם כבית רחל ולאה אשר בנו שתיהם את בית ישראל.

העיבר"י

צ

בירידת מים ביולדת

בעובדא שישבה אשה מעוברת, ופתאום יצאו ממנה המים שקורין וואסער בלע"ז, כי זאת השלפוחית מלאה מים והולד מונח בתוכם, וכאשר מגיע הלידה אזי מדוחק ראש הולד זה נבקע ויוצא המים, וזה ראשית מסימני הלידה, כן אמרה לי המילדת, וע"כ לא יכלה לזוז ממקומה,^(א) ואין בבית

(ח) רבינו מחדש דמה שסובר הרמב"ם דחופה שאינה ראויה לביאה אינה חופה זה רק באינה ראויה לביאה מדאורייתא, אבל אם מדאורייתא ראויה לביאה, החופה קונה. וכן כתב המגיד משנה בפ"א מהלכות איסורי ביאה ה"י. וכן פסק בבית שמואל באהע"ז סימן ס"א סק"ב. ועיין בשער המלך בפ"י מהלכות אישות בקונטרס חופת חתנים סעיף ו' שנסתפק בזה עיי"ש, ונראה שרבינו כתבו לסניף להתירא, ועיקר ההיתר הוא כמו שכתב דמתירין בכלה ביום וסתה כמו ביוצא לדרך וכדכתב בהמקנה שהובא בהערה ו', וע"ז מוסיף הסברא בדברבנן גם להרמב"ם מהני הקידושין. ובעיקר הדין שמחדש המקנה בקונ"א סימן ס"א סק"א דכלה מותרת לבעול בעונת הוסת שמוכא בהערה ו' דלא כדעת הנו"ב, כן פסק ג"כ בספר מי טהרה סימן קפ"ד, וכן פסק בשו"ת שם אריה יור"ד סימן מ"ג, ולענין ליל טבילה, שהכנסת יחזקאל מתיר, רוב האחרונים נקטו דלא כוותיה, ולענין מה שהתיר רבינו בעונת האו"ז כן פסק בקיצור שו"ע סימן קנ"ה סעיף ב', וכן פסק בשו"ת נטעי נעמנים יור"ד סימן כ"ב, אולם בשו"ת מהר"י שטייף סימן מ' החמיר בזה. ובשיעורי שבט הלוי דף מ' כתב דבעונת הוסת אסור כדעת הנו"ב, אבל בעונת האו"ז מותר בפשיטות, אולם רבינו מתיר גם בעונת הוסת וכדעת המקנה.

(א) וכנראה שזה לא אחד מהסימנים של הלידה שחברותיה נושאות אותה. ורבינו ידע שמה שהיא לא יכלה ללכת הייתה מסיבה אחרת.

(ב) ואין לחשוש בירידת מים גופא מפתיחת הקבר שהרי נפתח מקורה, ואין פתיחת הקבר בלא דם, כמו שכתב בתשובה מאהבה ח"א סימן קט"ז שאין פתיחת הקבר בלא דם רק ביצא ממנה דבר גוש אבל כשלא יצאה דבר, או שיצא משקה, לא אמרינן בזה אין פתיחת הקבר בלא דם, וכן כתב הסד"ט בכמה מקומות.

(ג) רבינו מחדש כאן חידוש גדול עפ"י מה דפסק המחבר בסימן קפ"ח ס"ג דאם ראתה חתיכה אפילו במבוקעת ויש בה דם ונוגע בבשרה טהורה, דאין דרך ראייה בכך, ורבינו סובר שגם בראית דם בירידת מים אין דרך ראייה בכך, ורבינו אינו מכריע בזה, אלא מצרפו לסניף, ועיין בשבט הלוי הלכות נדה עמוד צ"ח שכתב דבשאלה כזו אין להכריע, מ"מ מצטרפים לטעמים אחרים.

(ד) אע"פ שבספר שערי טוהר שער ט"ו סק"א כתב דהרמ"א מתיר רק בחולה שיש בו סכנה, הסכמת כל האחרונים שהרמ"א מתיר גם בחולה שאין בו סכנה, חכמת אדם כלל קט"ז, והערוך השולחן סימן קצ"ה סק"ו, ועוד הרבה פוסקים, ובפרט בנידון דידן אפשר דהוה כחולה שיש בו סכנה כמש"כ רבינו להלן.

(ה) בשיעורי שבט הלוי דף רמ"ה כתב לענין ירידת מים דלמעשה נראה להחמיר כשנראה מהמצב שהיא ממש לפני הלידה דיש לחוש שיש דם עם המים, אבל אם יש ירידת מים בחודשים אמצעים אין לחוש עכ"ל. ומבואר דסובר דאם יש ספק דם אסור. ורבינו מתיר גם בספק אם נמצא דם.